

A házi feladatról

II. rész

A házi feladat ellenőrzésének és a tanulás eredményességének néhány összefüggése

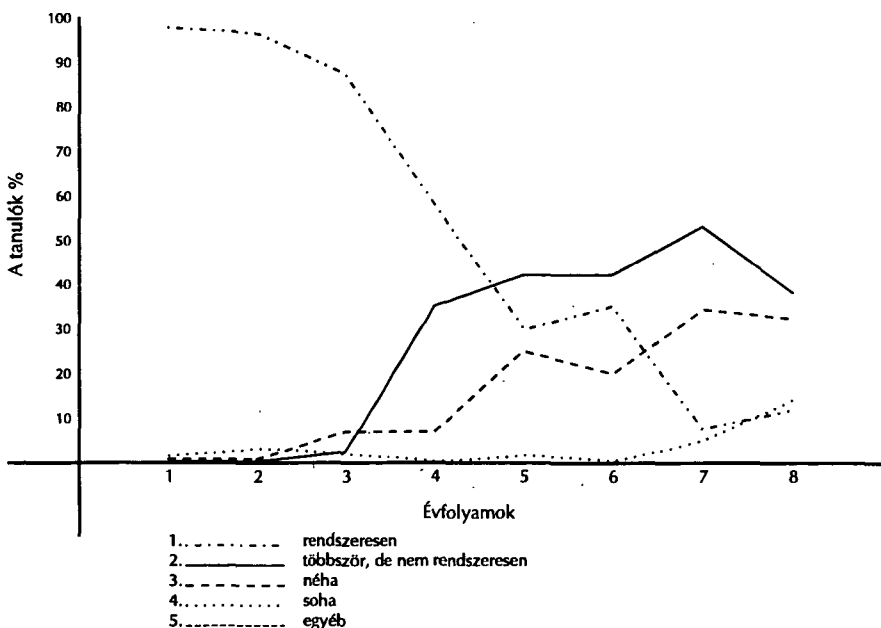
Az ellenőrzés-értékelés elméleti és gyakorlati kérdései folyamatosan a pedagógiai közvélemény érdeklődésének, esetenként bírálatának a középpontjában állnak. Ezt véleményünk szerint nemcsak az ellenőrzés-értékelés összetett pedagógiai funkciója indokolja, hanem az is, hogy a reális és hiteles értékelés megvalósítása a pedagógus egyik legösszetettebb és legnehezebb feladata.

A nagyfokú pedagógiai tudatosság és tapintat mellett állandó „készenléti állapot”-ot, kitartó következetességet, folyamatos odafigyelést igényel.

Jelen tanulmányunk első részében felvetettük a házi feladat egy tanítási napon történő ellenőrzésének problémakörét.

Az alábbiakban néhány adalékkal szeretnénk szolgálni az egész évi munka ellenőrzésének kérdésköréhez. (A kérdőívet az előző részben mellékeljük.)

A tanulók egész évi munkájának ellenőrzésére jellemző mutatók

A tanulóktól a következőt kértük:

Gondold végig, hogy ebben a tanévben mi volt a legjellemzőbb a te munkád ellenőrzésében!

- (1) rendszeresen ellenőriztek
- (2) többször, de nem rendszeresen
- (3) néha előfordult, de nem jellemző
- (4) soha nem szokott senki ellenőrizni
- (5) egyéb, mégpedig:

Az előző grafikon alapján megállapíthatjuk: az első osztálytól csökken a rendszeres ellenőrzések száma. Ez összefügghet az önállósodással, de minden bizonnyal szerepet játszik benne az is, hogy a pedagógusok kisebb jelentőséget tulajdonítanak ennek a mozzanatnak.

A felső tagozatosok megítélése szerint 505-ben az a jellemző, hogy többször, de nem rendszeresen ellenőrzik őket.

A „soha nem” ellenőrzés legmagasabb arányban a 8. osztályban fordul elő.

Az ellenőrzéshez való viszonyt a 15. kérdéssel tudakoltuk. Minden pedagógusnak figyelmeztető jel, hogy a tanulók döntő része szívesen fogadja, ha valaki ellenőrzi a házi feladatát. (Mint ahogy szóban elmondták: így látják munkájuk értelmét, illetve dicséretre számíthatnak.)

A tanulmányi eredmény és az ellenőrzés közötti összefüggések

A továbbiakban összefüggést kerestünk a tanulmányi eredmény és az ellenőrzés rendszeressége között.

Számításaink azt bizonyítják, hogy szoros az összefüggés e két tényező között.

Nevezetesen: 1. A gyenge tanulmányi eredmény és a „néha” ellenőrzés korrelációja:
 $r = 0,89$

2. A jó (4–5-ös átlagú) tanulmányi eredmény és a rendszeres ellenőrzés korrelációja: $r = 0,77$

A gyenge tanulmányi eredmény és a „néha” ellenőrzés korrelációs együtthatójának kiszámításához szükséges adatok

Évf.	Gyenge tanulók %	Az átlagtól való eltérés	Az eltérés négyzete	Néha ellenőrzés %	Az átlagtól való eltérés	Az eltérés négyzete
1.	0	-11,44	130,95	0	-15,56	242,3
2.	5,55	-5,89	34,73	0	-15,56	242,3
3.	4,25	-7,19	51,75	6,38	-9,18	84,38
4.	6,66	-4,78	22,88	6,66	-8,90	79,32
5.	11,94	0,49	0,24	25,37	+9,8	96,11
6.	20,93	9,48	89,98	19,76	4,19	17,58

Évf.	Gyenge tanulók %	Az átlagtól való eltérés	Az eltérés négyzete	Néha ellenőrzés %	Az átlagtól való eltérés	Az eltérés négyzete
7.	19,44	7,99	63,94	34,72	19,15	3666,86
8.	22,78	11,33	128,51	34,64	16,07	258,36
	91,55		523,01	124,53		1387,25

$$\bar{x} = 11,44$$

$$S_x^2 = 65,37$$

$$S_x = 8,08$$

$$\bar{Y} = 15,56$$

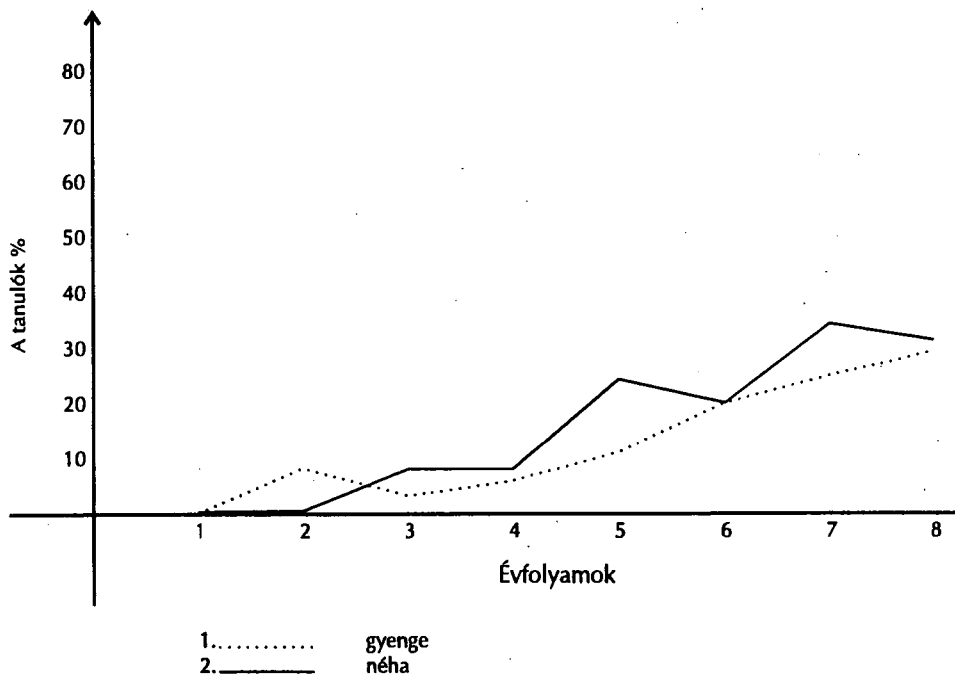
$$S_y^2 = 173,4$$

$$S_y = 1,16$$

$$dx \cdot dy = 758,59$$

$$r = \frac{\sum dx \cdot dy}{n \cdot S_x \cdot S_y} = 0,89$$

A gyenge tanulmányi eredmény és a „néha”ellenőrzés közötti összefüggés grafikonja

A jó (4-5-ös átlagú) tanulmányi eredmény és a rendszeres ellenőrzés korrelációja

Évf.	4-5-ös tanulók aránya	Az átlagtól való eltérés	Az átlagtól való eltérés	Rendszeres ellenőrzés	Az átlagtól való eltérés	Az eltérés négyzete
1.	37,11	-7,2	51,96	97,14	43,34	1878,57
2.	69,44	25,09	629,57	97,00	43,2	1866,45
3.	68,08	23,73	563,17	87,23	33,43	1117,73
4.	51,66	7,31	53,45	58,33	4,53	20,54
5.	41,79	-2,55	6,54	29,85	-23,94	573,48
6.	37,88	-6,46	41,84	36,05	-17,74	314,97
7.	22,22	-22,12	489,68	8,33	-45,46	2067,29
8.	26,58	-17,76	315,72	16,45	-37,34	1394,83
	354,79		2151,96	430,38		9233,88

$$\bar{x} = 44,34$$

$$y = 53,79$$

$$S_x^2 = 268,99$$

$$S_y^2 = 1154,23$$

$$S_x = 16,4$$

$$S_y = 33,97$$

$$\Sigma d_x \cdot d_y = 3443,92$$

$$r = \frac{\Sigma d_x \cdot d_y}{n \cdot S_x \cdot S_y} = \frac{3443,92}{8 \cdot 16,4 \cdot 33,97} = 0,77$$

Összegző megállapítások

A vizsgálat elkészítésének folyamata – a pedagógiai jelenségek „számszerűsítése”, az adatokkal való számítások elvégzése – valamint az eredmények nagyon tanulságosak voltak számomra. Mint gyakorló pedagógus: naponta tapasztalom a következetes, rendszerességet nyújtó tanár személyiségének fontosságát.

Az eredmények megszütlelendők, ezért tulajdonítok jelentőséget annak, hogy az iskola nevelőtestülete megvitatta a munka eredményeit.

Végül – mintegy összegzésül – Nagy Józsefet szeretném idézni: „A szorgalom és az igényesség is szokás jellegű, tanult tulajdonságunk, amely évtizedes gyakorlás eredményeként fejlődik ki. Ha például a kisiskolás mellé nem ül oda a szülő, ha nem tudja elérni, hogy rendszeresen elvégezze, és a kívánt színvonalon (igényességgel) végezze el teendőit, engedi, hogy összecsapja, vagy el se végezze azokat, akkor nem járul hozzá e tulajdonságok kialakulásához, fejlődéséhez.

Az a pedagógus, aki nem ad rendszeresen tanórai és otthoni feladatokat, és azok elvégzését, minőségét, esztétikumát kitartó következetességgel nem értékeli, akármilyen művelt, jó tanár is egyébként, oktatómunkájának hatékonysága nagy valószínűséggel gyengécske lesz. Ennél is nagyobb baj azonban, hogy nem járul hozzá a szorgalom, az igényesség fejlesztéséhez.”

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Ágoston György-Nagy József-Orosz Sándor: Mérések módszerek a pedagógiában, Tankönyvkiadó, Bp., 1979. 249. p.
 Danyilov, M. A.-Boldirev, N. I.: Pedagógiai metodológia és kutatómódszertan, Tankönyvkiadó, Bp., 1978. 291. p.
 Hajtman Béla: Bevezetés a matematika statisztikába pszichológusok számára, Akadémiai Kiadó, 1968. 420. p.
 Salamon Zoltán szerk.: A pedagógiai kutatás módszerei I-II., Tankönyvkiadó, Bp., 1971.